

SAVET ZA ŠTAMPU

Komisija za žalbe

Br. 36

27.11.2014.godine

Beograd

ZAPISNIK

Sa 35. sednice Komisije za žalbe održane 27.11.2014. sa početkom u 18 sati u prostorijama Saveta za štampu.

Prisutni članovi Komisije: Zoran Ivošević, Petar Jeremić, Stojan Marković, Tamara Skrozza, Vlado Mareš, Ivan Cvejić, Zlatko Čobović, Božo Prelević, Marija Kordić i Predrag Azdejković.

Odsutni članovi Komisije: Ljiljana Smajlović

Ostali prisutni: Stefan Ćurdo iz advokatske kancelarije Boža Prelevića i Gordana Novaković, generalna sekretarka Saveta za štampu

Dnevni red:

1. Razmatranje žalbe Luke Božovića na tekst objavljen u onlajn izdanju „Kurira“
 2. Razmatranje žalbe udruženja Praxis na tekst objavljen na portalu „Telegraf.rs“
 3. Razmatranje žalbe udruženja Praxis na tekst objavljen u „Informeru“
 4. Razmatranje žalbe YUCOM-a na tekstove objavljene u listu „Blic“
 5. Razmatranje žalbe Miroslava Bojčića na tekstove objavljene u „Kuriru“, „Blicu“, „Večernjim novostima“ i listu „Danas“
 6. Razmatranje žalbe „Kurira“ na tekst objavljen u „Vremenu“
1. Luka Božović podneo je žalbu Savetu za štampu, smatrajući da je „Kurir“ prekršio odredbe Kodeksa novinara koje se odnose na istinitost izveštavanja, time što je njegov tvit „Ispalite jedan metak i za urednika 'Blica', 'Kurira', 'Telegrafa' interpretirao kao pretnje smrću tim urednicima. Iz rasprave i odlučivanja izuzeta je Marija Kordić, zaposlena u „Kuriru“. U toku rasprave, Zoran Ivošević je istakao da ono što je Božović napisao na Tviteru nije sasvim jasno i da, stoga, može nekoga i da uznemiri. To što je nije rekao „ispalite metak u urednike“, nego „za“ njih, ne znači da se to ne može tumačiti kao pretnja smrću, jer može da se razume kao da je taj metak „rezervisan“ za urednika. Petar Jeremić i Božo Prelević takođe su rekli da misle da Kodeks nije prekršen, dok su Vlado Mareš i Tamara Skrozza bili nešto drugačijeg mišljenja. Mareš je istakao da, iako izjava može da se tumači na razne načine, u njoj nema pretnje, a „Kurir“ objavljenim tekstom pravi od „komarca magarca“. On je rekao da je istina da svako pominjanje metka ima nezgodnu konotaciju, ali u ovom slučaju je reč o preterivanju, i dodao da razume zašto je Božović bio iritiran načinom izveštavanja sa utakmice. Skrozza je rekla da joj smeta i to što u tekstu piše „Božović ne oseća odgovornost što poziva na ubistvo urednika“, jer je to reinterpretacija njegove izjave, odnosno kometar njegovog objašnjenja, a da ga nisu ni pitali da li oseća odgovornost. Nakon rasprave, Komisija je sa sedam glasova „za“, jednim „protiv“ i jednim „uzdržanim“ odlučila da „Kurir“ nije prekršio Kodeks novinara.
2. i 3. Članovi Komisije nije razmatrali žalbe koje je udruženje „Praxis“ podnelo na tekstove objavljene u listu „Informer“ i na portalu „Telegraf.rs.“ Kako su istakli Božo Prelević i Zoran Ivošević „Parxis“ i ostale organizacije potpisane ispod žalbe nisu ovlašćeni podnosioci žalbe, budući da među njima nema nijedne organizacije koja zastupa Albance, niti je obezbeđena saglasnost organizacije ili pojedinaca albanske nacionalnosti za podnošenje žalbe. Vlado Mareš smatrao je da o žalbama treba odlučivati, jer je važno da se Savet, odnosno Komisija, izjasni o korišćenju uvredljivog termina „Šiptar“ u medijima. Na predlog Tamare Skrozza, Komisija je jednoglasno odlučila da se od „Praxisa“ zatraži da dopuni žalbi tako što će obezbediti saglasnost onih koji se mogu smatrati oštećenim.
4. YUCOM je žalbu Savetu za štampu podneo smatrajući da su tekstovima objavljenim u listu „Blic“, koji se odnose na privatnu krivičnu prijavu koju su roditelji maloletnika podneli protiv glumca Gorana Jevtića, povređene odredbe Kodeksa koje se odnose na poštovanje pretpostavke nevinosti i zaštitu privatnosti. Božo Prelević i Predrag Azdejković smatrali su da je Kodeks u ovom slučaju drastično prekršen u odnosu na Jevtića, dok je Zoran Ivošević bio suprotnog mišljenja, ocenjujući da su tekstovi napisali inteligentno, da se nigde ne tvrdi da je Jevtić kriv, kao i da se u naslovu citira otac

mladića. On je takođe istakao da Jevtić ćuti i ne brani se, što bi moglo da ukaže da je ono o čemu list piše zaista tačno, a ako jeste, reč je o "velikom zlu" i prećutkivanje toga bilo bi mnogo veći prekršaj od eventualnog narušavanja privatnosti. Da je "Blic" vodio računa o tome da ne prekrši pretpostavku nevinosti smatala je i Marija Kordić koja je istakla da se u svim tekstovima novinari pozivaju na krivičnu prijavu i vrlo pažljivo biraju formulacije. Vlado Mareš je rekao da, kao novinar, ne bi mogao da odoli da piše o onome o čemu piše i "Blic", koji, inače to čini dosta vešto. Ono što izaziva sumnju da je reč o lošoj nameri jeste to što se o tome piše nekoliko dana zaredom, pa liči na kampanju protiv glumca. Međutim, pošto on ne nalazi za shodno da se brani, list praktično piše samo na osnovu prijave, pa je teško i izbeći optužujući ton. Tamara Skrozza je istakla da nema nikakvih dokaza da je Jevtić bilo šta uradio, sem izjava nekih ljudi. Ona je podsetila da krivičnu prijavu može svako da podnese, a samo na osnovu toga medij to plasira kao da je glumac dokazano kriv. To se postiže izborom reči, načinom plasiranja tekstova, čitavim kontekstom, Skrozza je rekla da na taj način svako može da se nađe na naslovnoj strani i da posle uopšte neće biti ni važno da li je kriv, jer mu je već presuđeno. Zlatko Čobović je naveo da se podnošenje krivičnih prijava zloupotrebljava u medijima, da je istina da je "Blic" vodio računa da ne prekrši pretpostavku nevinosti, i da nije napisano da je Jevtić kriv, ali iz svega što je objavljeno, posebno kako je objavljeno, proizilazi da jeste. List je mogao da se zadrži na objavljivanju informacije da je podneta krivična prijava i da je u toku istraga, ali se ide dalje - citiran je anonimni izvor, pa se navodi kako u pozorištu "navodno postoji svedok koji je tačno video šta se zaista dogodilo", za koga niko, u ovom trenutku, ne može da tvrdi da zaista postoji. Istovremeno, u tri objavljena teksta citirana je, samo jedna rečenica Gorana Jevrtića i time je, navodno, zastupljena i druga strana. Zaključio je da je prekršen Kodeks. I Ivan Cvejić je ocenio da je Kodeks prekršen načinom na koji je informacija saopštena. Iako se u tekstovima ne tvdi da je Jević kriv, list zapravo manipuliše čitaocima i naslovnim stranama i opremom tekstova izaziva efekat protiv glumca koji je nešto skrivio. Rezultat je taj da je on nedvosmisleno označen kao seksualni manijak. Po završetku rasprave, Komisija je sa sedam glasova "za", dva "protiv" i jednim "udržanim" odlučila da je "Blic" prekršio Kodeks novinara Srbije i naložila listu da ovu odluku objavi.

5. Miroslav Bojčić podneo je žalbu na tekstove objavljenje u dnevnim novinama "Blic", "Kurir", "Večernje novosti" i "Danas", navodeći da su njima, prilikom izveštavanja o krivičnoj prijavi koju je protiv njega podnela Komisija za hartije od vrednosti, prekršen Kodeks u delu koji se odnosi na obavezu poštovanja pretpostavke nevinosti i zaštitu privatnosti. Zlatko Čobović je naveo da smatra da "Kurir" nije prekršio Kodeks, a da ostali mediji jesu, jer je "Kurir" imao "drugu stranu", odnosno preneo je i Bojčićevu izjavu, dok ostali nisu, a, po svemu sudeći, "Novosti" nisu objavile ni odgovor koji im je poslao, Marija Kordić (koja nije učestvovala u delu rasprave koja se odnosila na "Kurir"), rekla je da je i "Blic" naveo da je pokušao da dobije izjavu od Bojčića, dok je Zoarn Ivošević rekao da je krivičnu prijavu podneo neko ko je nadležan da reaguje i ima pravo da se obrati javnosti, čak i da nema krivične prijave, a mediji su to sami preneli. Tamara Skrozza je istakla da je problem što se u svim naslovima, bez ograde, navodi da je "reketirao", "ucenjivao" i sl. dakle, već je presuđeno. Istog mišljenja bili su i Predrag Azdejković i Petar Jeremić, dok je Vlado Mareš rekao da ne može samo na osnovu naslova da glasa da je Kodeks prekršen, jer su naslovi uvek malo "jači", a tekstovi se bave veoma važnom temom, koja ne bi smela da se prećuti. Podnosilac žalbe se, kako je rekao, praktično žali što se o tome uopšte piše i poziva se na narušavanje privatnosti, dok istovremeno navodi da je on planirao da izađe pred parlament. Ivan Cvejić je istakao da je ovo nešto drugačiji slučaj od prethodnog, jer ovde nije reč o privatnoj prijavi, već je Komisija za hartije od vrednosti reagovala na nezakonito poslovanje jedne firme. Tema je važna i zaslužuje pažnju, tako da značaj teme prevazilazi problem sa naslovima. Po završetku rasprave, Komisija se izjašnjavala o svakom

tekstu, odnosno listu, pojedinačno, "Za" odluku da je "Blic" nije prekršio Kodeks glasalo je sedam članova, dva su bila "protiv", a jedan "uzdržan", Isti ishod glasanja bio je i kad se odlučivalo o tome da li su Kodeks prekršile "Novosti" i "Danas", dok je za odluku da "Kurir" nije prekršio Kodeks glasalo osam članova članova Komisije, "protiv" nije bio niko, a "uzdržan" je bio jedan. Komisija je jednoglasno odlučila da se u obrazloženjima odluka redakcije podsete da moraju da vode računa o tome da pretpostavku nevinosti ne krše ni naslovima, koji moraju da odgovaraju sadržini tekstova.

6. Žalbu Savetu za štampu podnela je redakcija lista "Kurir" verujući da je nedeljnik "Vreme" prekršio Kodeks tekstom o tabloidima u Srbiji, koji se odnosi i na list "Kurir". Iz rasprave i odlučivanja o ovoj žalbi izuzete su Tamara Skrozza, autorka teksta i Marija Kordić, zaposlena u "Kuriru". Predsedavajući Petar Jeremić je na početku rasprave istakao da Komisija nema mandat da se bavi delom žalbe koji se odnosi na to da li Tamara Skrozza ima prvo da piše o ovoj temi, budući da je članica Komisije za žalbe odnosno da takva vrsta izjašnjavanja prevazilazi nadležnosti Saveta za štampu. Komisija može da odlučuje samo o tome da li je objavljenim tekstom prekršen Kodeks novinara Srbije. Članovi Komisije ocenili su da u tekstu nema ničega što bi se moglo smatrati povredom etičkih pravila profesije. Zoran Ivošević je rekao da je tekst više stručan, nego novinarski, da se bavi genezom tabloida u Srbiji, da ga je pisao neko ko jako dobro poznaje medijsku scenu i da su ocene na koje se "Kurir" žali, poput "surovo" sasvim utemeljene. On je rekao da je besmislena tvrdnja podnosioca žalbe da je tekstom povređena privatnost lista, jer privatnost predstavlja poremećaj psiho-fizičke ravnoteže i ne može da se odnosi na pravna lica. Zlatko Čobović je ocenio da je reč o dobro napisanom novinarskom tekstu, u kojem ne vidi ništa što bi bilo suprotno Kodeksu. S obzirom na to da je reč o feljtonu, a uredniku "Kurira" su pitanja dostavljena nekoliko dana pre objavljivanja prvog nastavka, bilo je dovoljno vremena da se na njih odgovori, tako da primedba da im nije pružena prilika da iznesu svoje stavove ne stoji. Predrag Azdejković je pitao da li je pravno omogućće da sadašnji "Kurir", koji je pre izvesnog vremena preregistrovan, podnosi žalbu u ime "starog Kurira", dok je Ivan Cvejić rekao da razume potrebu lista da reaguje na tekstove, jer se prepoznao kao "perjanica žute štampe". Vlado Mareš je rekao da lično voli tabloide i da veruje da je korist od njih veća nego šteta, ali da u ovom tekstu ne vidi ništa sporno sa stanovišta poštovanja Kodeksa, dok je Petar Jeremić istakao da mu je drago što je redakcija "Kurira" odlučila da se žali Savetu za štampu, za razliku od glavnog urednika "Informera" koji je autorku teksta vređao na svom tvitetu nalogu. Po okončanju rasprave, Komisija je jednoglasno odlučila da nedeljnik "Vreme" nije prekršio Kodeks novinara Srbije.

Sednica je završena u 19.50 sati.

Zapisnik vodila
Gordana Novaković

Predsedavajući
Petar Jeremić